

Landskap: SKÅNE ..... Upptecknat av: Albert Nilsson .....
Härad: Frosta ..... Adress: .....
Socken: Lyby ..... Berättat av: .....
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Uppteckningen rör

Byalaget i Norrtou.	1-4
Byalaget i Lyby.	5-6.

1901

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Byalaget i Norrtou.

4 Sid.

1901

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Byalaget i Lyby.

2 sid.

I Norrtou by i Lyby socken har man det gamla byalaget kvar. Bönderna i byn ha en del platser i gemensam ägo, och förvaltningen av dessa är överlämnad åt byns ålderman. Åldermannen väljes eller utses för ett år i sänder på byalagets gille vetetisdag, det s. k. vetetisdagsgillet. Syslan går här inte i nummerföljd efter gårdarna utan man väljer en som är villig att bli ålderman nästa år. Vanligen väljer man ingen alldeles nyinflyttad eller någon, som nyligen skaffat sig jordbruk, då det anses ganska beaktande att vara ålderman äte minst för

vetetisdagsgillet skull.

Allmänningarna till byn äro en grustäkt
/I byahandlingarna vanl. skrivet grust ext./
och en lertäkt, ytarrenderade för cirka 20--30 kr.
vardera. Dessutom tillkommer arrendet för jakten
på alla byns gårdar betalad med 20 kr.

Vetetisdagsgillet tillg år så, att
åldermannen skickar ut en eller två listor, en för
varje bysända, och på dessa få de som vilja
deltaga i gillet anteckna sig. Sedan samlas man
hos åldermannen omkring kl. 2, man granskar det
gångna årets räkenskaper, justerar dem och utser
sedan en ny ålderman. Sen har man gille med mat och
sprit i riklig mängd, och man brukar hålla på till
fram på småtimmarna. Ofta lämnar man förstås
inte gillesgården förrän nästa dag på morgonen.
Den nye åldermannen får så övertaga byns byalåda.

/Se foto./protokollboken, lantmäterihandlingarna från 1670, kartor, räkningar m.m. Någ ot horn har man inte i Norrtou byalag och byalaget har ² *Se M. 1702* heller inte med brandredskapen att göra. Man sammankallar alltid genom budning till de olika gårdarna.

Till vetetisdagsgillet har det under de senare åren blivit fastställt, att åldermannen har rätt att använda 32 kr. Vad gillet kostar över detta, får han själv bekosta.

Byns gemensamma kassa är insatt på en sparbanksbok, som åldermannen förvarar och vad man skall använda ev. överskott till, bestämmes varje år på byastämman. Senaste året är överskottet avsett att användas till en gemensam ytflykt för byamännen.

Om en ny åboe flyttat in i byn

under det gångna året ,är det gammal god sed ,att
denne på vetetisdagsgillet skall bjuda byalaget
på den s.k. välkomman,d.v.s.en liter brännvin
eller en meter ,som man också säger i byn,

De gamla bysakerna till Norrtou by ha en
gång förstörts genom eld.Man har inget horn
och av äldre handlingar och kartor finnes endast
lantmäterihandlingen kvar.Och den gamla byalådan,
som var mycket fin med inbrända bokstäver efter
bönderna i by ,har också förstörts.

I Lyby, som är ett ganska stort och modernt samhälle, har dock det gamla byalaget hållit sig kvar.

Byns bönder ha en gemensam grustäkt, som utarrendebas och dessutom finnes det arrende för jakten å byns ägor.

På byagillet komma endast karlarna, men man har ett riktigt fint gille mat och snaps och efteråt dricker man kaffe och cognak. Men allra först gör man opp byns räkenskaper och pengarna som

bli över delas lika mellan byamännen.

Även här har den gamla seden om välkomma hållit sig kvar. Denna skall alltid bestå av den som under året flyttat in och blivit medlem av bylaget.

Man har ett stort byhörn av koppar och en byalåda för förvaring av byns gemensamma papper. / Se foto av dessa. /